

POSTANOWIENIE

Dnia 15 czerwca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Adam Roch (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Antoni Bojańczyk

SSN Małgorzata Bednarek

Protokolant Klaudia Binienda

przy udziale prokurator Prokuratury Krajowej Małgorzaty Kozłowskiej
w sprawie P. Ł., oskarżonego o czyn art. 286 § 1 k.k. i inne
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 15 czerwca 2023 roku
zażalenia oskarżonego na postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 maja 2023
roku, sygn. akt II KK 23/22
o zastosowaniu środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania
na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

postanowił:

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu kasacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego P. Ł., wyrokiem z dnia 30 maja 2023 r., sygn. akt II KK 23/22, uchylił zaskarżony wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie i sprawę przekazał temu sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym. Bezpośrednio po ogłoszeniu powyższego wyroku Sąd Najwyższy postanowił, na podstawie art. 249 § 1 k.p.k. w zw. z art. 258 § 2 k.p.k. i w zw. z art. 538 § 2 k.p.k., zastosować wobec P. Ł. środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania na okres 3 miesięcy, tj. do dnia 28 sierpnia 2023 r., godz. 14:20.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniósł oskarżony. W opisowym środku odwoławczym wskazał, iż nie zachodzi potrzeba stosowania względem niego tymczasowego aresztowania, gdyż pozostaje on pozbawiony wolności w innej sprawie, a zatem pozostaje do dyspozycji sądu. Podniósł nadto, iż na termin 5-6 czerwca 2023 roku miał zaplanowaną operację wszczepienia implantu ślimakowego pod konwojem Służby Więziennej, a po decyzji Sądu Najwyższego o zastosowaniu tymczasowego aresztowania nie dojdzie ona do skutku. W przypadku zaś uchylenia tymczasowego aresztowania ponownie zaistnieje możliwość ustalenia terminu operacji. Tymczasowe aresztowanie blokuje jednak możliwość telefonicznego kontaktu z Instytutem Fizjologii i Patologii Słuchu. Podnosząc powyższe zarzuty oskarżony wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez uchylenie tymczasowego aresztowania.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Zażalenie oskarżonego nie było zasadne i nie zasługiwało na uwzględnienie.

Na wstępie zauważyć trzeba, że funkcją środka zapobiegawczego jest zabezpieczenie prawidłowego toku całego procesu karnego. Oznacza to, że stosując środki zapobiegawcze sąd chroni nie tylko postępowanie dowodowe, ale również dalsze jego etapy, aż do chwili rozpoczęcia wykonywania kary, zgodnie z art. 249 § 4 k.p.k.

W ocenie Sądu Najwyższego, przyjmując w zaskarżonym postanowieniu, iż w aktualnym stanie sprawy zachodzi potrzeba stosowania wobec oskarżonego P. Ł. najsurowszego środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania, nie popełniono błędu. Orzekający w tej sprawie w I instancji Sąd Najwyższy lakonicznie, ale w sposób umożliwiający dokonanie kontroli odwoławczej wskazał, że w sprawie występuje ogólna przesłanka stosowania środków zapobiegawczych, dotycząca dużego prawdopodobieństwa popełnienia przez P. Ł. zarzucanych mu czynów. Sprawstwo oskarżonego w niniejszej sprawie zostało uprawdopodobnione w stopniu wymaganym przez przepis art. 249 § 1 k.p.k. treścią nieprawomocnego

wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 22 grudnia 2020 roku, sygn. akt XVIII K 37/20, zaskarżonego przez obronę jedynie co do kary. Nie ma więc potrzeby wykazywania, że zebrane w sprawie dowody wskazują na duże prawdopodobieństwo popełnienia przez oskarżonego zarzucanych mu czynów. Samo skazanie nieprawomocnym wyrokiem uzasadnia wystarczająco tę przesłankę i zwalnia od przedstawiania szczegółowej argumentacji uzasadniającej takie przekonanie (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 27 lipca 2005 r., sygn. akt II AKz 288/05, KZS 2005/7-8/87). Powyższej konkluzji nie zmienia fakt uchYLENIA orzeczenia sądu odwoławczego, gdyż nastąpiło to z przyczyn niepodważających sprawstwa oskarżonego, co wprost zostało wyartykułowane w zaskarżonym postanowieniu, wydanym już po ogłoszeniu wyroku kasacyjnego.

Sąd Najwyższy w zaskarżonym postanowieniu wskazał również, że w sprawie występuje szczególna przesłanka stosowania tymczasowego aresztowania, o której mowa w art. 258 § 2 k.p.k. Wynika ona wprost z faktu, że P. Ł. wymierzono nieprawomocnie karę 4 lat i 3 miesięcy pozbawienia wolności. Stosownie do treści art. 258 § 2 k.p.k., tymczasowe aresztowanie może być uzasadnione nieprawomocnym skazaniem na karę co najmniej 3 lat pozbawienia wolności. Zagrożenie surową karą rodzi domniemanie, iż oskarżony może podejmować próby bezprawnych działań mogących destabilizować prawidłowy tok postępowania. Poczynione przez ustawodawcę założenie zwalnia sąd, po myśli art. 251 § 3 k.p.k., z powinności wykazywania konkretnych zachowań utrudniających postępowanie i w konsekwencji nie jest w żaden sposób wymagane, aby oskarżony podejmował w tym zakresie jakiegokolwiek rzeczywiste działania lub zaniechania zmierzające do destabilizacji toczącego się procesu. Wobec zaistnienia powyższego domniemania, stosujący tymczasowe aresztowanie Sąd Najwyższy nie był obowiązany do wykazywania dalszych zagrożeń dla prawidłowego toku procesu, albowiem wynika ono z samego zagrożenia surową karą. Dodać też należy, że choć Sąd Najwyższy wprost tego nie wskazał, to należy uznać, że przyjął, iż inny środek zapobiegawczy w realiach tej sprawy nie zabezpieczy dostatecznie prawidłowego jej biegu, zgodnie z art. 257 § 1 k.p.k. Powyższego nie zmienia eksponowana przez skarżącego okoliczność odbywania kary pozbawienia wolności orzeczonej w innej sprawie. Nie

skutkuje to bowiem uznaniem niecelowości tymczasowego aresztowania. Z wykonywaniem kary związane są bowiem inne rygory niż z tymczasowym aresztowaniem. Tym samym podnoszony na tym tle argument oskarżonego należało uznać za niezasadny, a zaistnienie powyższej szczególnej przesłanki nie budzi wątpliwości. Pomimo, że wywiedziona apelacją kwestionowała wymiar orzeczonych kar, w obecnym stanie sprawy przesłanka z art. 258 § 2 k.p.k. pozostaje aktualna. Ostateczna zaś decyzja w tej kwestii zostanie podjęta przez sąd na etapie wyrokowania.

W niniejszej sprawie, po stronie oskarżonego P. Ł. nie występowały także warunki do odstąpienia od stosowania tymczasowego aresztowania w rozumieniu przepisu art. 259 k.p.k. Przywoływana przez oskarżonego konieczność wszczęcia implantacji ślimakowej nie jest okolicznością wypełniającą przesłankę o jakiej mowa w art. 259 § 1 k.p.k. W przepisie tym chodzi bowiem o sytuację, w której przebywający w areszcie śledczym nie może podjąć leczenia, a jego brak może spowodować realnie poważne niebezpieczeństwo nie tylko dla życia, lecz także dla zdrowia oskarżonego. Przywoływana przez oskarżonego operacja powyższych przesłanek nie wypełnia. Nadto zauważenia wymaga fakt, iż aktualnie termin owej operacji – na co uwagę zwraca sam skarżący – został odwołany i istnieje konieczność wyznaczenia nowego. Nie ma zatem przeszkód, by działania w tym kierunku oskarżony podjął po uchyleniu tymczasowego aresztowania.

Stwierdzić zatem należało, że na obecnym etapie postępowania zażalenie nie mogło zostać uwzględnione, a co za tym idzie, postanowienie wydane w I instancji uznane za niesłuszne.